

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

7 Vtrum omnis peña inferatur pro aliquo peccato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

Requiri autem adhuc poena ad sanationem aliarum virium animi, quae per peccatum procedens deordinata fuerunt, ut scilicet per contraria curentur. Requiritur etiam ad restituendum equalitatem iustitiae, & ad amouendum scandalum aliorum, ut edificetur in poena, qui sunt scandalizati culpa, ut patet ex exemplo de Dauid inducto. †

In argu. Sed contra.

ARTICVLVS VII.

Utrum omnis poena sit propter aliquam culpam.

3. q. 74. ar. 1. ad 3. & 2. di. 30. q. 1. ar. 2. & di. 36. ar. 4. & 4. di. 15. q. 1. ar. 4. q. 2. ad 3. & 3. con. ca. 141. & mal. q. 1. ar. 4. cor.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod non omnis poena sit propter aliquam culpam. Dicit enim Ioan. 9. de caeco nato. Neque hic peccauit, neque parentes eius, ut nasceretur caecus. Et similiter videmus, quod multi pueri etiam baptizati graues penas patiuntur, ut puta febres, demonum oppressiones & multa huiusmodi: cum tamen in eis non sit peccatum, postquam sunt baptizati: & antequam sint baptizati, non est in eis de peccato, quae in aliis pueris, qui haec non patiuntur: non ergo omnis poena pro peccato est.

¶ 2. Praet. Eiusdem rationis esse videtur, quod peccatores prosperentur, & quod aliqui innocentes puniantur: utrunque autem in rebus humanis frequenter inuenimus. Dicitur enim de iniquis in Psal. 72. In labore hominum non sunt, & cum hominibus non flagellabuntur. Et Iob 21. Impij uiuunt, subleuati sunt, confortati; diuitijs. Et Abacuc 1. dicit. Quare respicis contemptores, & taces conculcantes impio iustiores se? non ergo omnis poena infligitur pro culpa.

¶ 3. Praet. De Christo dicit Petrus 2. quod peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, & tamen ibidem dicitur, quod passus est pro nobis. ergo non semper poena a Deo dispensatur pro culpa.

SED CONTRA est, quod dicit Iob 4. Quis unquam innocens perijt, aut quis recti deleri sunt? quin potius uidi eos, qui operantur iniquitatem, stant Deo, perijisse. Et Augustinus dicit in 1. Retractionum, quod omnis poena iusta est, & pro peccato aliquo inpenditur.

RESPON. Dicendum, quod sicut iam dictum est, poena potest dupliciter considerari, simpliciter, & in quantum satisfactoria. Poena quidem satisfactoria est quodammodo uoluntaria, & quia contingit eos, qui differunt in reatu poenae, esse unum secundum uoluntatem unionem amoris, inde est quod interdum aliquis qui non peccauit, penam uoluntarius pro alio portat: sicut est in rebus humanis uidemus, quod aliquis in se transferat alterius debitum. Si uero loquamur de poena simpliciter, secundum quod habet rationem poenae, sic semper habet ordinem ad culpam propriam: sed quoniam quidem ad culpam actuale, puta, quoniam aliquis uel a Deo, uel ab homine pro peccato commissio punitur: quoniam uero ad culpam originale, & hoc quidem, uel principaliter, uel consequenter. Principaliter quidem poena originalis peccati est, quod natura humana sibi relinquatur destituta auxilio originalis iustitiae: sed ad hoc consequuntur omnes penalitates, quae ex defectu naturae hominibus contingunt.

Sciendum tamen est, quod quoniam aliquid uidetur esse poenale, quod tamen non habet simpliciter rationem poenae. Poena enim est species mali, ut in dicto est, malum autem est priuatio boni. Cum autem sint plura hominis bona, scilicet anime, corporis, & exteriorum rerum, contingit interdum, quod homo patiatur detrimentum in minori bono, ut augeatur in maiori: sicut cum patitur detrimentum pecuniae propter sanitatem corporis, uel in utroque horum propter salutem anime, & propter gloriam

Cap. declinando ad 5. tom. 1. Art. procced.

p. p. q. 48. art. 5.

Dei, & tunc tale detrimentum non est simpliciter malum hominis, sed secundum quid: unde non habet simpliciter rationem poenae, sed medicinae. Nam si dicitur austeras portiones propinant infirmis, ut ferant sanitatem. Et quia homo non proprie habet rationem poenae, non reducitur ad culpam, nisi ad causam, nisi pro tanto: quia hoc ipsum, quod humanae naturae medicinae poenales exhibent, corruptione naturae, quae est poena originalis peccati. In statu enim innocentiae non oportuisset aliqui profectum uirtutis inducere per poenalia excommuniatio: unde hoc ipsum quod est poenale in talibus, reducitur ad originale culpam, sicut ad causam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod homo debet corrigi, qui nascuntur, uel est puerorum, sunt enim & poena originalis peccati, ut dictum est, & manent post baptismum propter causam superius dictam, & quod non sint aequaliter in omnibus, contingit propter naturam diuersitatem, quae sibi relinquuntur, praedictum est. Ordinatur tamen huiusmodi poenae secundum diuinam prouidentiam ad bonum hominum, uel eorum, qui patiuntur, uel aliorum, qui penis admonentur, & etiam ad gloriam Dei.

AD SECVNDVM dicendum, quod bona temporalia, & corporalia sunt quidem aliqua bona hominis, sed parua: bona uero spiritualia sunt magis bona. Pertinet igitur ad diuinam iustitiam, ut uirtuosis det spiritualia bona, & de temporarijs bonis, uel malis tantum det eis, quantum sufficit uirtutem. Ut enim Dionysius dicit 8. cap. de diuinis nominibus. Diuinae iustitiae est non emolare operum fortitudinem, materialium donatio. Verum hoc ipsum, quod temporalia dantur, in bonum spiritualium credit. Unde in Psal. 72. conuulsum. Ideo tenuit eos superbia.

AD TERTIVM dicendum, quod Christus passus est propter peccata hominum, non pro suis, sed propter fratris peccatis.

ARTICVLVS VIII.

Utrum aliquis puniatur pro peccato alterius.

AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur, quod aliquis puniatur pro peccato alterius. Dicitur enim Exodus 20. Ego sum Deus zelotes, uisitans iniquitatem patrum in filiis in tertiam, & quartam generationem his, qui oderunt me, & Matth. 23. dicitur. Ut ueniat super uos omnis sanguis iustus, qui effusus est super terram.

¶ 2. Praet. Iustitia humana deriuatur a iustitia diuina: sed secundum iustitiam humanam aliqui filij puniuntur pro parentibus, sicut patet in crimine laesae maiestatis. ergo est secundum diuinam iustitiam vnus puniatur pro peccato alterius.

¶ 3. Praet. Si dicatur filius non puniri pro peccato patris, sed pro peccato proprio, in quantum imitatur malitiam paternam, non magis hoc diceretur de filiis, quam de extraneis, qui similes poena puniuntur his, quorum peccata imitantur. non ergo uidetur, quod

¶ Super dicitur 87. Art. 1. 1. 1.

¶ In art. 8. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.

¶ I. 1. 1. 1. 1.